

KÄYTÄNNESÄÄNNÖT YHTEISTYÖKUMPPANEILLE

1 Käytännesääntöjen tarkoitus

Vastuullisuus liiketoiminnassa on KATKOLle tärkeää. KATKO tunnistaa, että vastuullinen toiminta edellyttää vastuullisuuden edistämistä myös arvoketjussa. KATKO edellyttää siten vastuullista toimintaa myös yhteistyökumppaneiltaan. Näiden käytännesääntöjen (Partner Code of Conduct) tarkoitus on asettaa selkeät vähimmäisvaatimukset ja -standardit KATKON yhteistyökumppaneiden eettiselle toiminnalle, ympäristövastuulle ja sosiaalisille käytännöille. Nämä käytännesäännöt ovat KATKOLle ratkaisevan tärkeitä liikesuhteiden muodostamisessa ja ylläpitämisessä. Näillä käytännesäännöillä varmistetaan, että yhteistyökumppanit toimivat KATKON arvojen ja liiketoimintaetiikan mukaisesti.

Käytännesäännöt koskevat kaikkia tahoja, joilla on sopimus KATKON kanssa, sekä heidän alihankkijoihin, toimittajiin, konsultteihin, edustajiin ja muihin kolmansia osapuolia, jotka kukin tarjoavat palveluita tai toimittavat tuotteita kyseisille tahoille KATKON hyväksi (jatkossa ”yhteistyökumppanit”). Yhteistyökumppanien tulee noudattaa näitä käytännesääntöjä liiketoiminnassaan. Vastuullisuuden edistämiseksi arvoketjussa yhteistyökumppanien on myös varmistettava, että myös muut heidän toimittajansa ja sopimusosapuolensa noudattavat näitä käytännesääntöjä vastaavia periaatteita.

2 Lakien ja säädösten noudattaminen

Yhteistyökumppanin tulee noudattaa kaikkia soveltuvia paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja säädöksiä ja muuta soveltuvaan oikeudellista sääntelyä. Nämä käytännesäännöt eivät korvaa olemassa olevaa sääntelyä, vaan asettavat vähimmäisvaatimukset, joita yhteistyökumppanin on noudatettava. Mikäli käytännesääntöjen noudattaminen ei ole mahdollista sääntelyyn liittyvien rajoitusten vuoksi, yhteistyökumppanin on noudatettava käytännesääntöjä siinä määrin kuin se on kohtuudella mahdollista.

3 Työntekijä- ja ihmisoikeudet

3.1 Ihmisoikeudet

Yhteistyökumppanin on kunnioitettava, suojeltava ja edistettävä kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, kuten YK:n ja ILO:n yleissopimusten mukaisia ihmisoikeuksia. Yhteistyökumppanin on kohdeltava työntekijöitään oikeudenmukaisesti. Yhteistyökumppanin on varmistettava työntekijöidensä perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen, kuten turvallisuus, yhdenvertaisuus, tasa- arvo ja syrjimättömyys.

3.2 Lapsi- ja pakkotyövoima

Yhteistyökumppani ei saa palkata työntekijöitä, jotka ovat alle 15-vuotiaita tai paikallisen lainsäädännön määrittämää vähimmäistyöikää nuorempia. Alle 18-vuotiaat työntekijät eivät saa työskennellä olosuhteissa, jotka voivat vaarantaa heidän turvallisuutensa, terveytensä, kehityksensä tai moraalisensa. Yhteistyökumppanin on varmistettava, että alle 18-vuotiaat eivät työskentele öisin ja heidän työaikansa on järjestettävä niin, ettei heidän koulunkäyntinsä tai ammatillinen koulutuksensa häiriinny.

Henkinen ja fyysinen pakottaminen, orjuus ja ihmiskauppa ovat ehdottomasti kiellettyjä. Missään olosuhteissa yhteistyökumppani ei saa käyttää pakko-työvoimaa, kuten ihmiskauppaa, orjuutta tai velkaorjuutta, eikä käyttää alihankkijoita tai toimittajia, jotka hyödyntävät lapsi- tai pakkotyövoimaa. Yhteistyökumppanin on varmistettava, että työ on aina vapaaehtoista ja siitä voidaan irtisanoutua kohtuullisella ilmoitusajalla.

3.3 Ihmisarvon kunnioittaminen

Yhteistyökumppanin on varmistettava, että kaikkia työntekijöitä kohdellaan kunnioittavasti, arvostavasti ja oikeudenmukaisesti. Yhteistyökumppanin tulee taata, ettei kukaan työntekijä joudu minkäänlaisen seksuaalisen, fyysisen tai sanallisen häirinnän, väkivallan, kiusaamisen, hyväksikäytön tai uhkailun kohteeksi. Yhteistyökumppanin on asianmukaisesti puuttettava häirintä- ja muihin väärinkohtelun tapauksiin viipymättä uhria tukien.

3.4 Työolosuhteet ja rekrytointi

Yhteistyökumppanin on työsuhteisiin liittyvissä asioissa noudatettava kaikkea soveltuvaa sääntelyä, toimialan standardeja ja hyviä käytäntöjä. Yhteistyökumppanin on siten myös noudatettava kansainvälisiä työstandardeja, mukaan lukien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksia, varmistaakseen eettiset työvoimakäytännöt. Lisäksi yhteistyökumppania kannustetaan olemaan joustava työnantaja ja edistämään työntekijöidensä hyvinvointia, mukaan lukien työn ja vapaa-ajan tasapaino.

Yhteistyökumppanin on noudatettava vastuullisen rekrytoinnin periaatteita kaikissa rekrytoinneissaan ja siten mm. vastattava rekrytoinnin kustannuksista. Työn on perustuttava dokumentoituihin ja laillisiin työsuhteisiin. Kaikille työntekijöille on annettava ymmärrettävät ja kirjalliset työsopimukset. Yhteistyökumppanin on varmistettava, että rekrytointi-, palkkaus- ja ylennystilanteet hoidetaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti perustuen henkilöiden ansioihin ja taitoihin.

Palkkojen on oltava paikallisten palkkalakien ja -säädösten sekä vallitsevien toimialanormien määrittämien vähimmäisvaatimusten mukaisia. Työntekijöiden on saatava oikeudenmukainen ja ajallaan maksettu korvaus, jonka tulee taata kunnollinen elintaso.

Työaikojen, mukaan lukien ylityöt, on oltava paikallisten lakien ja säädösten mukaisia, eivätkä työntekijät saa joutua tekemään kohtuuttoman pitkiä tai liiallisia työaikoja. Yhteistyökumppanin on tarjottava kaikki sääntelyn mukaiset etuudet ja varmistettava että työntekijöille annetaan riittävät lepoajat, mukaan lukien tauot, vapaapäivät ja lomat sovellettavan työvoimasääntelyn mukaisesti.

Yhteistyökumppanin on kunnioitettava järjestäytymisvapautta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta. Yhteistyökumppanin on siten kunnioitettava kaikkien oikeutta liittyä tai olla liittymättä työntekijäjärjestöihin ja osallistua kollektiiviseen neuvotteluun.

3.5 Terveys ja turvallisuus

Yhteistyökumppanin on huolehdittava työntekijöidensä turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Yhteistyökumppanin on tarjottava turvallinen ja terveellinen työympäristö ja ylläpidettävä sitä, mukaan lukien työterveys- ja työturvallisuusmääräysten noudattaminen. Jos yhteistyökumppani järjestää työntekijöilleen asumisen, myös asumisolosuhteiden on oltava

turvalliset, terveelliset ja asianmukaiset. Yhteistyökumppanin työntekijöiden ei ole sallittua olla alkoholin tai huumeiden vaikutuksen alaisena työaikana. Yhteistyökumppanin tulee toteuttaa toimenpiteitä onnettomuuksien, tapaturmien ja sairauksien ehkäisemiseksi työpaikalla.

4 Ympäristö

KATKO kannustaa yhteistyökumppaniaan sitoutumaan ympäristönsuojeluun toiminnassaan, seuraamaan hiilijalanjälkeään ja toteuttamaan toimenpiteitä sen vähentämiseksi. Yhteistyökumppanin on tunnistettava ja pyrittävä minimoimaan liiketoimintansa kielteiset vaikutukset ilmastoon ja luontoon koko arvoketjussa.

Yhteistyökumppanin tulee pyrkiä jatkuvasti pienentämään toimintansa hiilijalanjälkeä esimerkiksi käyttämällä uusiutuvia energialähteitä ja parantamalla energiatehokkuutta. Yhteistyökumppania kannustetaan asettamaan tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet. Yhteistyökumppanin tulisi ottaa huomioon ja pyrkiä minimoimaan kaikki toimintansa aiheuttamat haitalliset ympäristövaikutukset ja suojella ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta kaikin kohtuullisin keinoin. Lisäksi yhteistyökumppanin on käytettävä kaikkia resursseja tehokkaasti ja vastuullisesti.

Yhteistyökumppanin on noudatettava sovellettavaa ympäristösääntelyä ja ympäristölupia. Toiminnan on muun muassa täytettävä kaikkien sovellettavien lakien ja säädösten asettamat vaatimukset, jotka koskevat ilman ja jäteveden päästöjä, vaarallisia ja myrkyllisiä aineita, jätehuoltoa, maaperää ja pakkausmateriaaleja.

5 Eettinen toiminta

5.1 Eettiset liiketoimintakäytännöt ja korruptionvastaisuus

KATKOn tavoitteena on toimia liiketoiminnassaan korkeimpien eettisten standardien mukaisesti, ja KATKO odottaa samaa yhteistyökumppaneiltaan. Yhteistyökumppanin tulisi liiketoiminnassaan toimia rehellisesti ja läpinäkyvästi. Läpinäkyvyys ylläpitää luotamusta ja mahdollistaa muille vastuullisesta toiminnasta varmistumisen. Sellaisia kyseenalaisia käytäntöjä tulisi välttää, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti KATKOn tai sen yhteistyökumppaneiden maineeseen.

Yhteistyökumppanilla on oltava nollatoleranssi korruptiolle. Yhteistyökumppanin vastuulla on varmistaa, että kaikki liiketoimintatoimet toteutetaan ilman epäasiallista vaikuttamista, aina sovellettavan lahjonnan- ja korruptionvastaisen sääntelyn mukaisesti. Yhteistyökumppani, mukaan lukien sen yksittäinen työntekijä tai edustaja, ei saa missään olosuhteissa pyytää, vastaanottaa, antaa, luvata tai tarjota minäänlaista lahjuksia, epärehellisiä maksuja tai houkutteluja, joko suoraan tai välillisesti kolmansien osapuolten kautta. Tämä kielto kattaa kaikki pyydettyvät, vastaanotettavat, annettavat, luvatut tai tarjottavat edut, joiden tarkoituksena on varmistaa epäoikeudenmukainen liiketoimintahyöty tai henkilökohtainen etu.

5.2 Reilu kilpailuasetelma

KATKOn tavoitteena on toimia liiketoiminnassaan oikeudenmukaisesti ja kilpailukykyisesti, ja KATKO odottaa, että yhteistyökumppani noudattaa samoja periaatteita. Yhteistyökumppanin on noudatettava kaikkea soveltuvaa kilpailusääntelyä.

Kilpailu liiketoiminnassa tulisi olla reilua ja avointa. KATKO edellyttää yhteistyökumppanilta oikeudenmukaista ja eettistä kilpailemista, varmistuen, että kaikki liiketoimintapäätökset tehdään itsenäisesti ja ilman epäasianmukaista vaikutusta. Tämä tarkoittaa muun muassa, että kaikki sopimukset ja käytännöt, jotka voisivat rajoittaa vapaata ja oikeudenmukaista kilpailua ovat kiellettyjä. Yhteistyökumppanin ei tule osallistua hintasopimuksiin, markkinoiden jakamiseen, tarjouskilpailujen manipulointiin tai arkaluontoisten liiketoimintatietojen jakamiseen kilpailijoiden kanssa taikka vastaaviin toimiin. Kaikki toimet, jotka vääristävät tai heikentävät kilpailuolosuhteita, kuten kartellit tai epäoikeudenmukaiset kilpailuetujen hankkimiset, ovat ehdottomasti kiellettyjä. Yhteistyökumppanin tulisi myös pidättäytyä markkina-asemansa hyödyntämisestä muiden yritysten tai asiakkaiden hyväksi käyttämiseksi tai vahingoittamiseksi.

Kilpailusääntelyn rikkomisella voi olla vakavia oikeudellisia seurauksia ja vahingoittaa sekä yhteistyökumppanin että KATKOn mainetta.

5.3 Eturistiriidat

KATKOn tavoitteena on, että yhteistyökumppanit toimivat liiketoimintayhteistyön parhaaksi ja välttävät kaikkia eturistiriitoja, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti heidän kykynsä harjoittaa liiketoimintaa reilusti, objektiivisesti ja eettisesti. Eturistiriita syntyy, kun henkilökohtaiset edut, sitoumukset tai suhteet voivat

epäasianmukaisesti vaikuttaa liiketoimintapäätöksiin tai heikentää yksilön tai organisaation puolueettomuutta. Jo se, että tilanne näyttää eturistiriidalta, voi olla vahingollista.

Yhteistyökumppanin tulee välttää tilanteita, joissa sen työntekijöiden tai muiden edustajien henkilökohtaiset, taloudelliset tai muut intressit ovat ristiriidassa liiketoiminnan ja KATKOn etujen kanssa. Jos mahdollinen tai todellinen eturistiriita ilmenee, yhteistyökumppanin on ilmoitettava siitä välittömästi KATKOLle ja pyydettyä ohjeita jatkotoimista. Täysi läpinäkyvyys on olennaista luottamuksen säilyttämiseksi ja liiketoimintapäätösten tekemiseksi puolueettomasti.

5.4 Immateriaalioikeudet ja luottamukselliset tiedot

Yhteistyökumppanin on kunnioitettava sekä KATKOn että muiden immateriaalioikeuksia ja käytettävä niitä vain luvallisesti. Yhteistyökumppanin on huolehdittava KATKOn ja muiden luottamuksellisen tiedon luottamuksellisena pysymisestä eikä käyttää tai jakaa luottamuksellista tietoa luvattomasti.

5.5 Tietosuoja ja tietoturva

Yhteistyökumppanin on käsiteltävä henkilötietoja huolellisesti ja vastuullisesti soveltuvan sääntelyn, sopimusvelvoitteidensa ja hyvien käytäntöjen mukaisesti. Yhteistyökumppanin on kunnioitettava yksityisyyden suoja ja huolehdittava myös riittävästä tietoturvasta, jota vastuullinen tietojen hallinta edellyttää. Tämä edellyttää sekä teknisiä että hallinnollisia toimenpiteitä.

5.6 Pakotteet ja vientivalvonta

Yhteistyökumppanin on noudatettava kaikkia soveltuvia pakotteita eikä yhteistyökumppani saa ryhtyä pakotteiden vastaisiin liiketoimiin. Tämän lisäksi yhteistyökumppanin on noudatettava soveltuvaa vientivalvontasääntelyä.

5.7 Sidosryhmävuorovaikutus

Vastuullinen liiketoiminta edellyttää vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa. Jokaisella toimijalla on omat sidosryhmänsä, joita voivat olla esimerkiksi paikallisyhteisöt ja muut ryhmät, joihin toimijan liiketoiminta vaikuttaa. Yhteistyökumppania kannustetaan tunnistamaan omat sidosryhmänsä ja toimimaan yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa, heitä kuunnellen ja huomioimalla heidän odotuksensa ja huolensa

asianmukaisesti. Hyvä yhteistyöhenki ja sidosryhmien tukeminen parantaa myös mahdollisuutta tunnistaa, ehkäistä, vähentää ja korjata mahdolliset liiketoiminnan kielteiset vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön koko arvoketjussa.

6 Seuranta ja raportointi

Varmistaakseen näiden käytännesääntöjen noudattamisen, KATKO edellyttää yhteistyökumppanilta oman ja alihankkijoidensa, toimittajiensa, konsulttiensa, edustajiensa ja relevanttien muiden kolmansien osapuolten käytännesääntöjen noudattamisen aktiivista seuranta.

Yhteistyökumppanin on otettava käyttöön vahvat ja liiketoiminnan kokoon ja riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset prosessit ja valvontakäytännöt, joilla nämä käytännesäännöt pannaan käytäntöön ja joilla arvioidaan säännöllisesti käytännesääntöjen noudattamista yhteistyökumppanin toiminnassa ja toimitusketjussa. Tämä sisältää muun muassa käytännesääntöjen mukaisten periaatteiden kommunikoimisen työntekijöille sekä tarpeellisen koulutuksen järjestämisen.

Kaikki havaitut käytännesääntöjen rikkomukset on ilmoitettava välittömästi KATKOLLE. Yhteistyökumppanin on sallittava KATKOn ja yhteistyökumppanin yhdessä valitseman soveltuvan kolmannen osapuolen suorittaa paikan päällä suoritettavia tarkastuksia näiden käytännesääntöjen noudattamisen varmistamiseksi. Tarkastuksen havainnot käydään läpi yhdessä KATKOn ja tarkastettavan kanssa mahdollisten väärinkäsitysten korjaamiseksi. Yhteistyökumppanin on pyynnöstä toimitettava KATKOLLE kaikki kohtuulliset tiedot, mukaan lukien mahdolliset asiaa koskevat asiakirjat ja raportit, jotka KATKO tarvitsee näiden käytännesääntöjen noudattamisen varmistamiseksi tai joita tarvitaan KATKOn mahdollisten lakisääteisten raportointivelvoitteiden täyttämistä varten.

Yhteistyökumppania kannustetaan tarjoamaan työntekijöilleen ja muille relevanteille sidosryhmille turvallisen, luottamuksellisen ja helposti saavutettavan tavan raportoida huolenaiheista, jotka liittyvät eettisesti kyseenalaisiin, laittomiin tai sääntöjen (kuten näiden käytännesääntöjen) vastaisiin tapahtumiin tai käytäntöihin ilman pelkoa kostotoimista. Yhteistyökumppanin on varmistettava, että asianmukaiset prosessit ovat paikallaan näiden huolenaiheiden tutkimiseksi ja käsittelemiseksi oikea-aikaisesti sekä toteutettava korjaavia toimenpiteitä kaikkien todettujen rikkomusten osalta.

Avoimen ja läpinäkyvän viestinnän sekä aktiivisen seurannan edistämisen kautta KATKOn tavoitteena on edistää eettisiä liiketoimintakäytäntöjä koko arvoketjussa.

Nämä käytännesäännöt ovat KATKOLLE tärkeä osa liikekumppanuutta ja sopimusta yhteistyökumppanin kanssa. Käytännesääntöjen noudattamatta jättäminen voi johtaa sopimuksessa määriteltyihin seuraamuksiin.